

PRAKSISOVERSIGT · AFTALERET

Praksisoversigt over fuldmagt (aftaleloven §§ 10-27)

Legitimation, bemyndigelse og tilbagekaldelse efter aftalelovens kapitel 2

Version 2 Opdateret 22. jul. 2026 21 afgørelser · 1993-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Aftalelovens kapitel 2 (§§ 10-27) regulerer, hvornår en mellemmands disposition gør fuldmagtsgiveren umiddelbart berettiget og forpligtet over for tredjemand. Kapitlet bygger på den grundlæggende sondring mellem fuldmægtigens **legitimation** udadtil og hans **bemyndigelse** indadtil – en sondring, der er lovfæstet i modsætningen mellem [§ 11, stk. 1](#) og [§ 11, stk. 2](#), og som styrer både overskridelsestilfældene, tilbagekaldelsesformerne i §§ 12-18 og bortfaldsreglerne ved død, værgemål og konkurs. Praksis er i dag særlig righoldig på konto- og hævefuldmagter, hvor Det finansielle ankenævn konsekvent afgør pengeinstitutts frigørende betaling på legitimationsgrundlag, mens forvaltningssagernes repræsentationsspørgsmål løses efter forvaltningslovens § 8. Oversigten dækker ikke aftalelovens ugyldighedsregler, jf. [aftalelov-31-38](#), og ikke § 38 om forbrugerbeskyttelse, jf. [forbrugerbeskyttelse](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Fuldmagtsgiveren bliver umiddelbart berettiget og forpligtet, når fuldmægtigen handler i fuldmagtsgiverens navn og inden for fuldmagtens grænser, jf. aftaleloven § 10, stk. 1.
- 02** Stillingsfuldmagt efter § 10, stk. 2 forudsætter en aftalt stilling, som efter lov eller sædvane medfører beføjelse til at handle på den andens vegne – ikke blot en faktisk adgang til at disponere.
- 03** Ved den selvstændige fuldmagt binder en overskridelse af fuldmagtsgiverens interne forskrifter alligevel fuldmagtsgiveren, medmindre tredjemand indså eller burde indse overskridelsen (§ 11, stk. 1).
- 04** Ved den uselvstændige § 18-fuldmagt er retshandelen ikke bindende ved overskridelse, selv om tredjemand var i god tro (§ 11, stk. 2) – her falder legitimation og bemyndigelse sammen.
- 05** Tilbagekaldelse skal ske i en form, der modsvarer den måde, fuldmagten er bragt til omverdenens kundskab på, og er flere af formerne i §§ 13-16 anvendelige, skal de iagttages kumulativt (§ 12, stk. 1).
- 06** En stillingsfuldmagt tilbagekaldes ved, at fuldmægtigen fjernes fra stillingen (§ 15); en intern besked til fuldmægtigen er ikke tilstrækkelig.

- 07** En § 18-fuldmagt er tilbagekaldt, så snart erklæringen om ophør er kommet frem til fuldmægtigen (§ 18) – uden nogen meddelelse til tredjemand.
- 08** Et rent internt forbud mod at bruge en ikke-tilbagekaldt fuldmagt virker kun over for den tredjemand, der havde eller burde have kendskab om forholdet (§ 20).
- 09** Har fuldmagtsgiveren særlig grund til at formode misbrug over for en bestemt tredjemand efter tilbagekaldelsen, skal han så vidt muligt give meddelelse; undlades det, bindes han over for den godtroende tredjemand (§ 19).
- 10** Fuldmagten bortfalder ikke automatisk ved fuldmagtsgiverens død, men ophører senest ved udløbet af det døgn, hvor proklama bekendtgøres i Statstidende (§ 21).
- 11** Kommer fuldmagtsgiveren under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne eller under konkurs, opnår tredjemand ikke en bedre retsstilling, end hvis han havde handlet med fuldmagtsgiveren selv (§§ 22 og 23).
- 12** Fuldmægtigen indestår for at have fornøden fuldmagt og skal erstatte tredjemands tab, hvis retshandelen ikke kan gøres gældende – falsus procurator-ansvaret efter § 25, stk. 1.
- 13** § 25-ansvaret bortfalder, hvis tredjemand vidste eller burde vide, at fuldmagt manglede, eller hvis fuldmagten var ugyldig af grunde, fuldmægtigen var uvidende om (§ 25, stk. 2).
- 14** Reglerne gælder tilsvarende for passiv fuldmagt, dvs. fuldmagt til at modtage retshandler på fuldmagtsgiverens vegne (§ 26).
- 15** I pengeinstitutpraksis er afgørende, om dispositionen ligger inden for den formelt oprettede fuldmagts ordlyd – påståede mundtlige sidebegrænsninger tillægges ikke virkning over for banken.
- 16** Fremtidsfuldmagten er en lovreguleret særfuldmagt, hvor kun udvalgte af aftalelovens fuldmagtsregler er sat i kraft, jf. fremtidsfuldmagtslovens § 9, stk. 2.
- 17** I forvaltningssager reguleres repræsentationen af forvaltningslovens § 8, og en fuldmagt til at klage omfatter som udgangspunkt også ret til at modtage underretning om afgørelsen.

Grundreglen i § 10, stk. 1 – repræsentation i fuldmagtsgiverens navn og inden for fuldmagtens grænser

§ 1

Kapitlets bærende bestemmelse er [aftaleloven § 10, stk. 1](#):

Den, som har givet en anden fuldmagt til at foretage en retshandel, bliver umiddelbart berettiget og forpligtet overfor tredjemand ved retshandel, som fuldmægtigen foretager i fuldmagtsgiverens navn og inden for fuldmagtens grænser.

Bestemmelsen opstiller tre kumulative betingelser for den umiddelbare repræsentationsvirkning:

•

Der skal foreligge en fuldmagt. Fuldmagten kan være udtrykkelig og skriftlig, men også følge af en stilling, jf. § 10, stk. 2.

- **Fuldmægtigen skal handle i fuldmagtsgiverens navn.** Handler mellemmanden i eget navn, foreligger ikke fuldmagt, men et kommissionslignende forhold, der falder uden for kapitel 2.
- **Dispositionen skal ligge inden for fuldmagtens grænser.** Ligger den udenfor, aktiveres § 11 – og i sidste ende fuldmægtigens eget ansvar efter § 25.

At § 10, stk. 1 anvendes helt konkret i klagenævnspraksis, ses af **627/2010**, hvor en kontohaver havde givet sin kommende ægtefælles datter en bred fuldmagt til at disponere alene over hans konto, herunder til kontanthævning og brug af hævekort. Fuldmagtshaveren tømte på to måneder kontoen for ca. 160.000 kr. Kontohaveren gjorde gældende, at han havde en supplerende aftale om, at hævning kun kunne ske mod forevisning af hans pas. Nævnet frifandt banken i **627/2010** med den begrundelse, at klageren var bundet af den underskrevne fuldmagt, som gav vide beføjelser, jf. netop **aftaleloven § 10**. Afgørelsen illustrerer kernen i legitimationstankegangen: det er fuldmagtens ordlyd – ikke fuldmagtsgiverens forventninger – der afgrænser, hvad tredjemand kan støtte ret på.

Tilsvarende blev banken frifundet i **545/2008**, hvor udbetalingerne fra en ældre kontohavers konti enten skete efter direkte skriftlig instruks fra kontohaveren selv eller ved datterens dispositioner i henhold til formelt korrekte fuldmagter. Nævnet fandt hverken grundlag for en skærpet undersøgelsespligt vedrørende underskrifternes ægthed eller kontohaverens habilitet.

LOV

Aftaleloven § 10, stk. 1-2

Aftaleloven § 11

Aftaleloven § 25

PRAKSIS

Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for erstatningsansvar efter fuldmagtshavers tømning af konto trods påstået aftale om pas-identifikation 21.12.2011

Det finansielle ankenævn · Spørgsmål om bankens erstatningsansvar for udbetaling foretaget efter fuldmagt og skriftlig instruks 16.11.2009

§ 2 Stillingsfuldmagten i § 10, stk. 2 – beføjelse efter »lov eller sædvane«

Aftaleloven § 10, stk. 2 hjemler den fuldmagt, der ikke hviler på en erklæring, men på en position:

Indtager nogen ifølge aftale med en anden en stilling, som efter lov eller sædvane medfører beføjelse for ham til indenfor visse grænser at handle på den andens vegne, anses han befuldmægtiget til at foretage retshandler, som falder indenfor disse grænser.

Ordlyden stiller tre krav, der ofte overses i praksis:

Krav	Indhold	Konsekvens hvis ikke opfyldt
Aftale om stillingen	Stillingen skal bero på aftale med fuldmagtsgiveren	Ren egenmægtig optræden – ingen fuldmagt, jf. § 25
Lov eller sædvane	Beføjelsen skal følge af retsregler eller fast kutyme for stillingstypen	Ingen legitimation ud over det udtrykkeligt bemyndigede
»Indenfor visse grænser«	Legitimationen er begrænset til det, stillingen sædvanligvis omfatter	Overskridelse – § 11, stk. 1

En selskabsretlig parallel til stillingsfuldmagten findes i [selskabsloven § 135, stk. 2](#), hvorefter et kapitalselskab forpligtes ved aftaler, som indgås af det samlede centrale ledelsesorgan, af et bestyrelsesmedlem eller af en direktør. Efter [§ 135, stk. 3](#) kan tegningsretten begrænses i vedtægterne, men »anden begrænsning i tegningsretten kan ikke registreres« – netop fordi ikke-registrerbare, interne begrænsninger ikke skal kunne gøres gældende over for en godtroende medkontrahent.

Den grundlæggende sondring mellem *at have en fuldmagt* og *at have en faktisk adgang* blev illustreret i **101-123632**, hvor en beboerrepræsentation havde indbragt en lejeforhøjelsessag for huslejenævnet på samtlige lejeres vegne. Ankenævnets flertal (3-2) udtalte i [101-123632](#):

Flertallet finder på baggrund heraf, at beboerrepræsentanten ikke har kunnet indgive en klage på vegne af de øvrige lejere, og da der ikke er fremlagt fuldmagter fra de øvrige lejere til indbringelse af sagen for huslejenævnet, kan huslejenævnet derfor alene behandle sagen for beboerrepræsentanten i sin egenskab af lejer.

Afgørelsen viser, at en lovbestemt kompetence til ét skridt (indsigelse) ikke uden videre kan udstrækkes til et andet (sagsindbringelse): stillingsfuldmagtens grænser er de grænser, som lov eller sædvane faktisk trækker, og ikke dem, der kunne synes praktiske.

LOV

[Aftaleloven § 10, stk. 2](#)
[Aftaleloven § 25](#)
[Selskabsloven § 135, stk. 2-3](#)

PRAKSIS

Huslejenævnet · Beboerrepræsentationens kompetence til at indbringe sager for samtlige lejere uden fuldmagt og virkningen af udlejers bindende tilbagekaldelse af lejeforhøjelse

16.09.2025

§ 3 Overskridelse af beføjelsen – § 11, stk. 1 mod § 11, stk. 2 som kernen i legitimation/bemyndigelse-sondringen

[Aftaleloven § 11](#) er kapitlets teoretiske omdrejningspunkt, fordi de to stykker behandler den samme faktiske situation – fuldmægtigen har handlet i strid med fuldmagtsgiverens forskrifter – vidt forskelligt:

Stk. 1. Har fuldmægtigen ved retshandelens foretagelse handlet i strid med fuldmagtsgiverens forskrifter, er retshandelen ikke bindende for denne, såfremt tredjemand indså eller burde indse, at fuldmægtigen således overskred sin beføjelse.

Stk. 2. Er fuldmagten en sådan som omtalt i § 18, og har fuldmægtigen ved foretagelsen af retshandelen overskredet sin beføjelse, er retshandelen ikke bindende for fuldmagtsgiveren, selv om tredjemand var i god tro.

Forskellen kan sammenfattes sådan:

	Selvstændig fuldmagt (§ 11, stk. 1)	U selvstændig § 18-fuldmagt (§ 11, stk. 2)
Grundlag	Erklæring til tredjemand, offentlig bekendtgørelse, stilling eller skriftlig fuldmagt til forevisning	Alene fuldmagtsgiverens erklæring til fuldmægtigen
Legitimation udadtil	Findes selvstændigt og rækker videre end bemyndigelsen	Findes ikke – legitimation og bemyndigelse er sammenfaldende
Virkning af overskridelse	Binder fuldmagtsgiveren, medmindre tredjemand var i ond tro	Binder aldrig fuldmagtsgiveren, heller ikke ved god tro

Tredjemands risiko	Beskyttet ved god tro	Bærer risikoen for fuldmægtigens interne overskridelse
--------------------	-----------------------	--

Godtros-vurderingen efter stk. 1 er praktisk illustreret i **249/2011**. En 89-årig kontohavers datter og svigersøn havde fuldmagt til kontiene, og en anden datter gjorde gældende, at moderen var svært dement, og at hævningerne oversteg hendes naturlige behov. Nævnet frifandt banken i **249/2011** med en begrundelse, der er en direkte anvendelse af § 11, stk. 1-standard: hævningerne skete i henhold til en gyldigt oprettet fuldmagt, og da hævningerne »fremstod som ordinære«, havde banken ikke anledning til at tro, at fuldmægtigen handlede uden for sin beføjelse. Dispositionerne blev derfor anset for foretaget med frigørende virkning for banken.

Modsat viser **162/2020**, hvad der sker, når dispositionen ligger uden for beføjelsen: en far havde udstedt bankfuldmagter til datter og svigersøn, som brugte dem til at overføre beløb som »afgiftsfrie gaver«. Skifteretten afviste efter faderens død, at fuldmagterne lovligt kunne anvendes hertil, og der blev opkrævet afgift. Nævnet frifandt banken for rådgivningsansvar, men afgørelsen fastholder, at en almindelig dispositionsfuldmagt til bankforretninger ikke uden videre rummer beføjelse til at yde gaver af fuldmagtsgiverens midler til fuldmægtigen selv.

Endelig belyser **355/2015** fortolkningen af instruksens rækkevidde: en kunde havde bedt banken overføre 100.000 kr. »billigst muligt«, og rådgiveren dækkede den manglende likviditet ved en intern overførsel fra en anden af kundens konti. Nævnet fandt, at banken havde handlet inden for instruksen, da den ikke var eller burde være bekendt med kundens egne, udtalte planer for den anden konto.

LOV	Aftaleloven § 11, stk. 1-2	Aftaleloven § 18	
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Erstatningskrav mod bank for gaveafgift efter skifterettens underkendelse af fuldmagt		08.10.2020
	Det finansielle ankenævn · Krav om erstatning for manglende overførsel til virksomhedsskatteordning efter bankrådgivers dispositioner		18.05.2016
	Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for hævninger foretaget under fuldmagt trods påstande om demens hos kontohaver		21.03.2012

Selskabsrettens spejling af § 11 – selskabsloven § 136 om § 4 overskredet bemyndigelse

Fuldmagtslærens ond tro-standard genfindes næsten ordret i selskabsretten. Efter [selskabsloven § 136, stk. 1](#) forpligter en tegningsberettigets aftale kapitalsselskabet, **medmindre**

1. de tegningsberettigede har handlet i strid med de begrænsninger i deres beføjelser, som er fastsat i selskabsloven,
2. aftalen falder uden for selskabets formål, og selskabet godtgør, at tredjemand vidste eller burde vide dette, eller
3. den tegningsberettigede har overskredet sin bemyndigelse eller væsentligt har tilsidesat selskabets interesser, og tredjemand vidste eller burde vide dette.

Nr. 3 er den selskabsretlige udgave af [aftaleloven § 11, stk. 1](#): intern bemyndigelsesoverskridelse slår kun igennem over for en ondtrøende medkontrahent. Og [§ 136, stk. 2](#) tilføjer et vigtigt bevismæssigt værn for tredjemand: offentliggørelsen af selskabets vedtægtsmæssige formålsbestemmelse i Erhvervsstyrelsens it-system er ikke i sig selv tilstrækkeligt bevis for ond tro.

Sammenhængen med aftaleloven er ikke tilfældig. [Aftaleloven § 27, stk. 1](#) fastslår udtrykkeligt, at »hvad der i den gældende lovgivning særligt er fastsat for enkelte fuldmagtsforhold, forandres ikke ved denne lov«. Kapitel 2 er altså den almindelige baggrundsregulering, som viger for særregler – men som samtidig leverer den begrebsramme (legitimation, bemyndigelse, god tro), særreglerne fortolkes i.

Et praktisk udslag af særreguleringen er prokuraen. [Aftaleloven § 27, stk. 2](#) henviser efter sin ordlyd fortsat til firmaloven af 1889 §§ 7 og 32 og bestemmer, at når tilbagekaldelsen er indført i handelsregisteret og lovlig kundgjort, påhviler det ikke prokuragiveren at tilbagekalde fuldmagten på anden måde. I dag følger det af [selskabsloven § 135, stk. 5](#), at prokura kun kan meddeles af det centrale ledelsesorgan.

LOV

[Aftaleloven § 11, stk. 1](#)
[Aftaleloven § 27, stk. 1-2](#)
[Selskabsloven § 135, stk. 5](#)
[Selskabsloven § 136, stk. 1-2](#)

§ 5 Tilbagekaldelse afpasset efter fuldmagtstypen – §§ 12-18 og kumulationskravet

Aftaleloven bygger tilbagekaldelsesreglerne på en spejlingstanke: fuldmagten skal ophæves på samme måde, som den er skabt. [§ 12, stk. 1](#) gør dette til en pligt og tilføjer et kumulationskrav:

Vil fuldmagtsgiveren tilbagekalde en sådan fuldmagt som omtalt i §§ 13-16, har han, selv om han har underrettet fuldmægtigen om, at fuldmagten ikke længere skal gælde, at foretage, hvad der i de nævnte paragraffer for hvert enkelt tilfælde er foreskrevet; er flere af disse forskrifter anvendelige på samme fuldmagt, bliver de alle at iagttage.

De fem former er:

Fuldmagtstype	Bestemmelse	Tilbagekaldelsesmåde
Bragt til tredjemands kundskab ved særskilt erklæring	§ 13	Særskilt ophørserklæring skal komme frem til tredjemand
Offentligt bekendtgjort	§ 14	Bekendtgørelse på samme måde; ellers på lige så virksom måde
Stillingsfuldmagt	§ 15	Fuldmægtigen fjernes fra stillingen
Skriftlig fuldmagt bestemt til forevisning	§ 16	Tilbagegivelse eller tilintetgørelse
Alene erklæring til fuldmægtigen (§ 18-fuldmagt)	§ 18	Ophørserklæring kommer frem til fuldmægtigen

To detaljer fortjener fremhævelse. For det første bestemmer [§ 12, stk. 2](#), at den tredjemand, over for hvem fuldmagten er tilbagekaldt efter [§ 13](#), ikke kan påberåbe sig, at tilbagekaldelsen ikke tillige er sket på anden måde – kumulationskravet beskytter altså kun den, der reelt ikke er nået af en tilbagekaldelse. For det andet fastslår [§ 14, stk. 3](#) udtrykkeligt, at en fuldmagt ikke anses for offentligt bekendtgjort, blot fordi den er tinglyst.

Er en skriftlig fuldmagt forkommet, giver § 17 en mortifikationslignende adgang: byretten på fuldmagtsgiverens bopæl kan udfærdige en erklæring om, at fuldmagten skal være uvirksom, når erklæringen er optaget i Statstidende og en frist på højst 14 dage er udløbet. Afgørelsen er upåankelig.

I praksis er det ofte selve *præcisionen* af tilbagekaldelsen, der afgør sagen. I 127/2022 havde en kontohaver skrevet til banken, at hun ønskede sin tidligere ægtefælles fuldmagt til »mine børns (opsparings)konti« inddraget. Banken søgte i børnenes egne ungdomskonti, fandt ingen fuldmagter og spurgte, hvordan hævningerne teknisk kunne ske. Klageren svarede ikke, og godt to uger senere overførte den befuldmægtigede 36.330 kr. fra de pluskonti i hendes eget navn, hvor fuldmagterne faktisk lå. Nævnets flertal frifandt banken i 127/2022, fordi anmodningen efter sin ordlyd angik conti, der faktisk eksisterede som selvstændige ungdomskonti, mens et mindretal på to mente, at banken burde have identificeret de rigtige conti ved en simpel systemsøgning. Sagen er en påmindelse om, at en tilbagekaldelse efter § 13-modellen først har virkning, når en erklæring om **denne** fuldmagts ophør er kommet frem til den rette adressat.

At tilbagekaldelsesadgangen også kan tilkomme andre end den oprindelige fuldmagtsgiver, ses af 326/2011: en far havde ved kontooprettelsen forbeholdt sig enefuldmagt til at disponere »i enhver henseende« og havde i 2004 videregivet en fuldmagt til moderen, som han i 2010 tilbagekaldte. Nævnet lagde afgørende vægt på indlånsaftalens ordlyd og fandt, at dispositionsretten fortsat lå hos faderen i medfør af den indgåede kontrakt med banken, uanset at moderen siden 2006 havde haft den fulde forældremyndighed.

Endelig kan pengeinstituttet efter omstændighederne være **forpligtet** til at slette en fuldmagt. I 420/2017 havde banken slettet en mors fuldmagt til børnenes conti efter henvendelse fra faren. Nævnet fastslog, at banken på baggrund af farens henvendelse var både berettiget og forpligtet til at spærre kontiene for individuelle dispositioner, fordi værger med fælles forældremyndighed skal handle i forening, jf. [værgemålsloven § 3](#).

LOV

[Aftaleloven § 12, stk. 1-2](#)
[Aftaleloven § 13](#)
[Aftaleloven § 14, stk. 1-3](#)
[Aftaleloven § 15](#)
[Aftaleloven § 16, stk. 1-2](#)
[Aftaleloven § 17, stk. 1-3](#)
[Aftaleloven § 18](#)
[Værgemålsloven § 3](#)

PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold	16.01.2023
	Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts sletning af mors fuldmagt til børns conti grundet uenighed med faren ved fælles forældremyndighed	18.10.2018
	Det finansielle ankenævn · Tvist om dispositionsret over konto oprettet af far til datter efter mors overtagelse af forældremyndighed	23.05.2012

§ 6 Restkompetence og god tro efter tilbagekaldelsen – §§ 19 og 20

Selv efter en formelt korrekt tilbagekaldelse kan fuldmagtsgiveren blive bundet. [Aftaleloven § 19](#) pålægger ham en aktiv meddelelsespligt:

Har fuldmagtsgiveren særlig grund til at formode, at fuldmægtigen, uagtet fuldmagten er tilbagekaldt eller erklæret uvirksom, på hans vegne vil foretage en retshandel overfor en bestemt tredjemand, skal han, hvis han må antage, at denne er ubekendt med, at fuldmagten ikke længere gælder, så vidt muligt give ham meddelelse herom. Undlader han dette, bliver retshandelen bindende for ham, såfremt tredjemand var i god tro.

Pligten udløses altså af tre elementer: en *særlig grund* til at formode misbrug, en *bestemt* tredjemand, og en formodning om, at denne er uvidende. Er betingelserne opfyldt og forsømmes meddelelsen, genopstår

bindingen over for den godtroende tredjemand – en risikoplacering hos den, der billigst kunne have afværget skaden.

[§ 20](#) regulerer spejlbilledet: fuldmagten er ikke tilbagekaldt, men fuldmagtsgiveren har internt forbudt fuldmægtigen at bruge den. Her er retshandelen kun uforbindende, »såfremt tredjemand havde eller burde have kendskab om forholdet«. Det interne forbud er altså virkningsløst udadtil, indtil det når frem – samme grundtanke som i [§ 11, stk. 1](#).

Denne struktur forklarer, hvorfor en fuldmagtsgiver, der får mistanke om misbrug, i praksis skal reagere ad to spor: dels tilbagekalde i den rigtige form, dels underrette de tredjemænd, hvor misbrug konkret truer. Netop den dobbelthed er baggrunden for konflikten i [127/2022](#), hvor tilbagekaldelsesansøgningen ikke ramte de konti, hvor fuldmagterne lå.

En beslægtet – men erstatningsretlig – problemstilling ses i [52/2003](#), hvor en bankmedarbejder uretmæssigt havde disponeret over en kundes konti gennem flere år. Banken berigtigede efter egen revisionsundersøgelse de uretmæssige hævnninger med 87.036 kr., og nævnet fandt ikke grundlag for at tilsidesætte opgørelsen. Sagen viser, at når mellemmanden slet ikke har haft nogen fuldmagt til dispositionen, forskydes tvisten fra fuldmagtsreglerne til det almindelige ansvarsgrundlag.

LOV	Aftaleloven § 11, stk. 1	Aftaleloven § 19	Aftaleloven § 20
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold 16.01.2023 Det finansielle ankenævn · Krav om yderligere godtgørelse efter bankmedarbejders uretmæssige hævnninger på kundes konti 26.08.2003		

§ 7 Bortfald ved død, værgemål og konkurs – §§ 21-24

Kapitlets §§ 21-24 håndterer de tilfælde, hvor fuldmagtsgiverens egen handleevne bortfalder.

Død (§ 21). Hovedreglen er bemærkelsesværdig: fuldmagten består. Efter [§ 21, stk. 1](#) er fuldmagten »alligevel gældende, forsåvidt det ikke følger af særlige omstændigheder, at den skal bortfalde«. Følger bortfald af særlige omstændigheder, er en retshandel dog alligevel gældende over for dødsboet, hvis tredjemand hverken havde eller burde have kendskab om dødsfaldet og dets betydning. Ved en § 18-fuldmagt skærpes kravet: da skal **også** fuldmægtigen have været i god tro. Efter [§ 21, stk. 2](#) ophører fuldmagten under alle omstændigheder fra udløbet af det døgn, hvor proklama bekendtgøres i Statstidende, og betaler fuldmægtigen gæld efter dødsfaldet i et insolvent bo, kan boet altid kræve betalingen tilbageført.

Værgemål (§ 22). Kommer fuldmagtsgiveren under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. [værgemålsloven § 6](#), erhverver tredjemand efter [aftaleloven § 22](#) ikke nogen bedre retsstilling end den, han ville have haft ved at handle med den pågældende selv. Fratagelse af handleevnen forudsætter efter [værgemålsloven § 6, stk. 1](#), at det er nødvendigt for at hindre væsentlig forringelse af formuen eller økonomisk udnyttelse, og den, der er frataget handleevnen, er umyndig, jf. [§ 6, stk. 2](#). Det almindelige værgemål efter [værgemålsloven § 5](#) – sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred – berører derimod ikke myndigheden, jf. [§ 5, stk. 5](#), og udløser således ikke i sig selv [aftalelovens § 22](#).

Konkurs (§ 23). Samme model gælder ved konkurs, jf. [§ 23](#); ved en § 18-fuldmagt kan tredjemand ikke påberåbe sig retshandelen over for boet, hvis fuldmægtigen kendte eller burde kende konkursen.

Restkompetencen (§ 24). Fælles for de tre situationer gælder § 24: indtil boet eller værgen kan træffe de fornødne foranstaltninger, kan fuldmægtigen i kraft af fuldmagten foretage de retshandler, der er nødvendige for at beskytte boet eller den, der er kommet under værgemål, mod tab.

Grænsefladen mellem fuldmagt og manglende handleevne er praktisk vanskelig for pengeinstitutter. I 249/2011 havde en pårørende advaret banken om moderens demens, men banken opretholdt fuldmagten, indtil en advokat rettede formel henvendelse; nævnet fandt ikke grundlag for ansvar for de hævnninger, klagen omfattede. Omvendt viser 534/2023, hvor der var oprettet fuldmagter underskrevet af en 14-årig, at nævnet uden videre lagde til grund, at **en mindreårig ikke gyldigt kan underskrive fuldmagter på egne vegne** – den manglende handleevne slår altså igennem allerede på fuldmagtens gyldighed. Nævnet afviste dog sagen, fordi spørgsmålet om moderens dispositioner krævede vidneforklaringer.

En beslægtet konstellation forelå i 631/2023, hvor en arving efter boets afslutning gjorde gældende, at en fuldmagt uden vitterlighedspåtegninger var ugyldig, og at banken havde muliggjort misbrug. Nævnet nåede ikke frem til fuldmagtsspørgsmålet, men afviste sagen, fordi det efter dødsboskifteloven § 49 alene var bobestyreren, der kunne rejse kravet på boets vegne – en anskuelig illustration af, at også *legitimationen til at føre sagen* skal være i orden.

LOV	Aftaleloven § 21, stk. 1-2	Aftaleloven § 22	Aftaleloven § 23	Aftaleloven § 24
	Værgemålsloven § 5, stk. 1-5	Værgemålsloven § 6, stk. 1-3		
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod moders overførsler fra mindreårige konti og tvist om fuldmagters gyldighed			31.05.2024
	Det finansielle ankenævn · Afvisning af klage over påstået misbrug af afdøds konto og fuldmagt på grund af manglende kundeforhold			07.05.2024
	Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for hævnninger foretaget under fuldmagt trods påstande om demens hos kontohaver			21.03.2012

§ 8 Falsus procurator – fuldmægtigens indeståelsesansvar efter § 25

Når legitimationen svigter, forskydes risikoen til mellemmanden selv. Aftaleloven § 25, stk. 1 opstiller et objektivt indeståelsesansvar:

Den, der optræder som fuldmægtig for en anden, indestår for, at han har fornøden fuldmagt. Oplyser han ikke, at han havde sådan, eller at hans retshandel er godkendt af den opgivne fuldmagtsgiver eller af andre grunde er bindende for denne, skal han erstatte den skade, tredjemand lider ved, at retshandelen ikke kan gøres gældende mod den opgivne fuldmagtsgiver.

Ansaret har fire kendetegn:

- **Det er et indeståelsesansvar, ikke et culpaansvar.** Fuldmægtigen hæfter, uanset om han er uden skyld i, at fuldmagten mangler.
- **Bevisbyrden ligger hos fuldmægtigen.** Det er ham, der skal »oplyse«, at han havde fuldmagt, at dispositionen er ratihaberet, eller at den af andre grunde binder fuldmagtsgiveren.
- **Ratihabition afskærer ansvaret.** Godkender den opgivne fuldmagtsgiver retshandelen, er tredjemands interesse fuldt dækket, og der er intet tab.
-

Erstatningen dækker tredjemands tab ved, at retshandelen ikke kan gøres gældende – altså den negative kontraktsinteresse suppleret af det, tredjemand konkret har mistet.

§ 25, stk. 2 opstiller to undtagelser: ansvaret gælder ikke, når tredjemand vidste eller burde vide, at fuldmagt manglede, og ikke når fuldmægtigen handlede i henhold til en fuldmagt, der var ugyldig eller uvirksom af grunde, som han var uvidende om, og som tredjemand ikke kunne påregne, at han vidste besked om. Den sidste undtagelse er den praktisk vigtige ved død, værgemål og konkurs: er fuldmagten bortfaldet, uden at fuldmægtigen kunne vide det, bæres risikoen af tredjemand.

Spørgsmålet om, hvem der bærer risikoen for manglende repræsentationsret, er også kernen i 101-123632, hvor den manglende fuldmagt fra de øvrige lejere betød, at afgørelsen om lejeforhøjelsens bortfald kun fik virkning for den ene lejer, der selv havde indbragt sagen. Konsekvensen af manglende fuldmagt er altså ikke blot en processuel formalitet, men et reelt rettighedstab for dem, mellemmanden mente at repræsentere.

LOV

Aftaleloven § 25, stk. 1-2

PRAKSIS

Huslejenævnet · Beboerrepræsentationens kompetence til at indbringe sager for samtlige lejere uden fuldmagt og virkningen af udlejers bindende tilbagekaldelse af lejeforhøjelse 16.09.2025

§ 9 Den passive fuldmagt i § 26 og forholdet til særlovgivningen i § 27

Aftaleloven § 26 udvider hele kapitlet til modtagersiden:

Hvad ovenfor i dette kapitel er fastsat om fuldmagt til at foretage retshandler, finder tilsvarende anvendelse på fuldmagt til at optræde for fuldmagtsgiveren ved retshandler, som foretages overfor ham.

Den passive fuldmagt har stor praktisk betydning: den afgør, hvornår en reklamation, en opsigelse, et påkrav eller en accept er »kommet frem« til modparten, når den afleveres til en medarbejder, en administrator eller en anden mellemmand. Fordi § 26 henviser til hele kapitlet, gælder både stillingsfuldmagtsreglen i § 10, stk. 2, godtrosreglen i § 11, stk. 1 og tilbagekaldelsesformerne i §§ 13-16 tilsvarende for modtagelsesfuldmagten.

§ 27, stk. 1 fastholder, at særlige lovregler om enkelte fuldmagtsforhold ikke ændres af aftaleloven. Kapitel 2 er dermed subsidiær baggrundsret. Blandt de vigtigste særordninger er:

- **Tinglysningsfuldmagten** i [tinglysningsloven § 49 b](#), jf. nedenfor.
- **Selskabers tegningsret** i [selskabsloven §§ 135-136](#).
- **Fremtidsfuldmagten** efter lov om fremtidsfuldmagter, hvor kun udvalgte aftaleretlige regler er sat i kraft, jf. [fremtidsfuldmagtsloven § 9, stk. 2](#).
- **Partsrepræsentation i forvaltningssager** efter [forvaltningsloven § 8](#).

Denne lagdeling er afgørende for den praktiske analyse: man må først afklare, om der findes en særregel, og først derefter falde tilbage på aftalelovens kapitel 2.

LOV

Aftaleloven § 26

Aftaleloven § 27, stk. 1

Forvaltningsloven § 8

Lov om fremtidsfuldmagter § 9, stk. 2

Selskabsloven § 135

Tinglysningsloven § 49b

Konto- og hævefuldmagter: hæftelsen over for pengeinstituttet

§ 10 afgøres på legitimationsgrundlag

Det største samlede praksisområde for aftalelovens fuldmagtsregler er i dag misbrug af konto- og hævefuldmagter. Mønsteret i Det finansielle ankenævns afgørelser er stabilt og kan sammenfattes i fire punkter.

1. Dispositioner inden for en formelt gyldig fuldmagt sker med frigørende virkning for banken. Se [627/2010](#), [249/2011](#) og [545/2008](#).

2. Påståede mundtlige sidebegrænsninger til en skriftlig fuldmagt slår ikke igennem. I [627/2010](#) var det uden betydning, at kontohaveren mente sig »dobbelt-sikret« ved et krav om forevisning af pas; fuldmagtsblanketten gav udtrykkeligt ret til hævekort og kontanthævning. Samme resultat i [608/2024](#), hvor et gavebrev om båndlæggelse ikke bandt sparekassen:

Det fremgår af gavebrevet som, I vedhæfter jeres nuværende mail, at de forpligtende parter er [B], som gavemodtager og [H] gavegiver. Sparekassen ser derfor ikke selv for omfattet af denne aftale eller vilkårene heri.

3. Banken har som udgangspunkt ingen undersøgelsespligt, når dispositionerne fremstår ordinære. Det er kernen i [249/2011](#) og bekræftes af [61/2024](#), hvor nævnet fastslog, at banken hverken havde adgang til eller pligt til at kontrollere navnet på betalingsmodtageren i et andet pengeinstitut, når overførslerne skete efter kundens egen instruks.

4. Ved værgebestyrede midler viger den individuelle fuldmagt for kravet om, at værger handler i forening. Se [420/2017](#), [33/2012](#) og [220/2017](#), hvor sparekassen blev pålagt at retablere en klausuleret konto med 9.933,72 kr., fordi udbetalingen skete uden samtykke fra begge værger i strid med en aftalt rådighedsbegrænsning, som banken selv skriftligt havde bekræftet.

Oversigt over udfaldene:

Sag	Kerneproblem	Udfald
627/2010	Bred kontofuldmagt misbrugt; påstået krav om pas	Bank frifundet – bundet af fuldmagten, jf. aftaleloven § 10
249/2011	Hævninger under fuldmagt trods demenspåstand	Bank frifundet – hævningerne fremstod ordinære
545/2008	Udbetalinger efter fuldmagt og skriftlig instruks	Bank frifundet – ingen skærpet undersøgelsespligt
127/2022	Upræcis anmodning om tilbagekaldelse	Bank frifundet 3-2 – anmodningen ramte forkerte konti
162/2020	Fuldmagt brugt til »afgiftsfrie gaver«	Bank frifundet – ingen garanti for gyldigheden
220/2017	Udbetaling fra klausuleret konto med én værger accept	Klager medhold – kontoen skulle reableres
420/2017	Sletning af fuldmagt ved værgeuenighed	Banken både berettiget og forpligtet til at spærre
534/2023	Fuldmagter underskrevet af mindreårig	Afvist – mindreårig kan ikke gyldigt underskrive fuldmagt

Endelig griber hvidvaskreguleringen ind i fuldmagtsforholdet: i [174/2019](#) fastslog nævnet, at det er op til det enkelte pengeinstitut at vurdere, hvilke legitimationskrav der er nødvendige, herunder ved kontrol af identiteten på fuldmagtshavere – et krav der ligger ved siden af og ikke i stedet for den aftaleretlige legitimationsprøvelse.

LOV	Aftaleloven § 10, stk. 1	Aftaleloven § 11, stk. 1
	Lov om finansiel virksomhed § 43, stk. 1	Værgemålsloven § 3, stk. 1, 5
PRAKSIS	Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts ansvar for manglende båndlæggelse af gavebeløb på myndigt barns opsparingskonto 12.05.2025 Det finansielle ankenævn · Erstatningskrav mod pengeinstitutter efter fejlbehæftet husbyggeri og overførsel af byggerater til uretmæssig konto 06.11.2024 Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod moders overførsler fra mindreårige konti og tvist om fuldmagters gyldighed 31.05.2024 Det finansielle ankenævn · Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold 16.01.2023 Det finansielle ankenævn · Erstatningskrav mod bank for gaveafgift efter skifterettens underkendelse af fuldmagt 08.10.2020 Det finansielle ankenævn · Legitimationskrav efter hvidvaskloven ved udbetaling af boudlæg til ikke-kunde 27.06.2019 Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts sletning af mors fuldmagt til børns konti grundet uenighed med faren ved fælles forældremyndighed 18.10.2018 Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts ansvar for udbetaling fra mindreårige klausulerede konto uden begge værgers samtykke 07.11.2017 Det finansielle ankenævn · Krav om overførsel af mindreårige midler til forvaltningsafdeling i andet pengeinstitut afvist grundet fælles forældremyndighed 26.09.2012 Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for hævnninger foretaget under fuldmagt trods påstande om demens hos kontohaver 21.03.2012 Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for erstatningsansvar efter fuldmagtshavers tømning af konto trods påstået aftale om pas-identifikation 21.12.2011 Det finansielle ankenævn · Spørgsmål om bankens erstatningsansvar for udbetalinger foretaget efter fuldmagt og skriftlig instruks 16.11.2009	

Formkrav ved tinglysningsfuldmagter – når legitimationen skal dokumenteres på forhånd

Hvor aftalelovens kapitel 2 arbejder med en efterfølgende bedømmelse af god tro, vender tinglysningsretten problemet om og kræver legitimationen dokumenteret **forud** for dispositionen. Efter [tinglysningsloven § 49 b, stk. 1](#) kan den, der er berettiget til at råde over en ret i en fast ejendom, give en anden fuldmagt til at udstede og anmelde dokumenter til tinglysning. [§ 49 b, stk. 2](#) opstiller herefter skærpede formkrav:

Fuldmagter, der indsendes på papir, skal være dateret og underskrevet af fuldmagtsgiver, og dennes underskrift skal, hvis fuldmagten angår udstedelse og anmeldelse af skøder eller pantebreve, være bekræftet af en advokat eller to andre vitterlighedsvidner. Vidnerne skal udtrykkelig bevidne underskriftens ægthed, dateringens rigtighed og fuldmagtsgivers myndighed.

Kravene er udmøntet i [bekendtgørelse om adgang til tinglysningsystemet og om tinglysningsmåden § 6](#), hvorefter der ved selskaber tillige skal foreligge dokumentation for fuldmagtsgivers tegningsret, og – for automatisk tinglysning – i [§ 7](#), der kræver anvendelse af de særlige blanketter i bilag 1-4 og en udtrykkelig angivelse af, hvilke dispositioner fuldmagtshaveren kan foretage, evt. med beløbsmæssig begrænsning. De

registrerede fuldmagter samles i en fuldmagtsdatabase, jf. [bekendtgørelse om tekniske krav og forskrifter for tinglysningsystemet § 17](#), der indeholder både aktuelle og ophørte fuldmagter.

Dette formkrav-regime betyder, at Tinglysningsretten afviser eller betinger tinglysning, når bemyndigelsen ikke er dokumenteret. I [BS-26185/2024-TLR](#) betingede retten tinglysningen af en særvedtægt for en ejerforening over skel af, at der blev fremlagt dokumentation for behørig vedtagelse for hver enkelt ejendom, og i [BS-27940/2024-TLR](#) blev en vedtægtsændring afvist af samme grund – med den bemærkning, at manglen kunne afhjælpes ved, at samtlige ejere tiltrådte anmeldelsen digitalt. Retten accepterer altså enten dokumenteret bemyndigelse eller direkte medvirken fra rettighedshaverne selv; den nøjes ikke med en legitimationsformodning.

Beslægtede formkrav findes for skibe, jf. [bekendtgørelse om registrering af skibe ... § 52](#), hvorefter fuldmagter til juridiske personer ikke kan udstedes digitalt, men skal indleveres til skibsregistrator.

LOV	Aftaleloven § 27, stk. 1	Tinglysningsloven § 49b, stk. 1-6
PRAKSIS	Tinglysningsretten · Afvisning af tinglysning af vedtægtsændring: Krav om dokumentation for vedtagelse i ejerforening over skel	24.10.2024
	Tinglysningsretten · Tinglysning af særvedtægt for ejerforening over skel: Krav om dokumentation af vedtagelse for hver ejendom	04.10.2024

Fuldmagt i forvaltningssager – forvaltningslovens § 8 og

§ 12 fuldmagtens rækkevidde

Aftalelovens kapitel 2 angår efter sin ordlyd fuldmagt til at foretage **retshandler**. Repræsentation over for offentlige myndigheder reguleres derfor selvstændigt af [forvaltningsloven § 8](#), der som gengivet i [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#) lyder:

Den, der er part i en sag, kan på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse.

De forvaltningsretlige spørgsmål ligner de aftaleretlige: rækker fuldmagten, og hvordan dokumenteres den?

Rækkevidden fastlægges af parten selv. [Vejledning om lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.](#) formulerer det direkte: forvaltningslovens § 8 betyder, »at en part selv kan bestemme rækkevidden af partsrepræsentationen«, og at personen selv skal styre fuldmagtens rækkevidde inden for »de almindelige regler om fuldmagters grænser«.

Formodningen går mod en bred fuldmagt. Ankestyrelsen fastslog i [O-80-93](#), at en fængselsledelse, der efter fuldmagt havde klaget på en indsats vegne, også havde ret til at modtage underretning om afgørelsen:

Hovedreglen skulle alene fraviges, hvis parten direkte havde anmodet om, at underretning om afgørelsen kun måtte ske til parten, eller det i øvrigt fremgik af omstændighederne, at fuldmagtsforholdet måtte være begrænset på dette område.

Ankestyrelsen tilføjede, at nævnets praksis om kun at anse advokater for fuldt ud at repræsentere parterne ikke havde støtte i lovgivningen. Tilsvarende fastslog Ankestyrelsen i [170-12](#), at en faglig organisation ikke er selvstændigt klageberettiget, men netop kan klage, når den optræder som **partsrepræsentant** for den, afgørelsen vedrører.

Dokumentationskravet er lempeligt for professionelle. [Vejledning om kravene til a-kassernes sagsbehandling og afgørelser](#) siger, at hvis det er »en socialrådgiver, advokat, revisor eller en faglig organisation, der som led i professionen optræder som repræsentant for parten, er der normalt ikke grund til at kræve dokumentation for fuldmagtsforholdet«. Samme linje følger [Rigsadvokatmeddelelsen om aktindsigt](#): advokater og andre professionelle rådgivere »må som udgangspunkt antages at repræsentere en part, hvis de henvender sig på partens vegne, dvs. uden at skulle dokumentere en formel fuldmagt«, mens interesseorganisationer i almindelighed ikke kan anses for parter, »medmindre der foreligger et fuldmagtsforhold«.

Ved sårbare parter skærpes kontrollen. [Vejledning om forvaltningsloven og offentlighedsloven for Kriminalforsorgens personale](#) foreskriver, at man ved repræsentation af en indsat skal sikre sig, »at der foreligger fornøden fuldmagt i den konkrete sag«, og at det bør afklares, hvor vidtgående fuldmagten er.

Samlet svarer den forvaltningsretlige model til aftalelovens: en generel formodning for, at fuldmagten omfatter det, den befuldmægtigede fremtræder som bemyndiget til, kombineret med et krav om, at begrænsninger må gøres synlige.

LOV

[Aftaleloven § 10, stk. 1](#)

[Forvaltningsloven § 8, stk. 1-2](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Faglig organisation er kun klageberettiget i sager om fleksjob ved konkurrenceforvridning eller som partsrepræsentant

01.01.2012

Ankestyrelsen · Fuldmagt til partsrepræsentant: Fængselsledelse som repræsentant har ret til at modtage underretning om afgørelsen

01.01.1993

§ 13 Fremtidsfuldmagten – den lovregulerede særfuldmagt og dens selektive brug af aftalelovens kapitel 2

Det væsentligste moderne indgreb i fuldmagtsretten er lov om fremtidsfuldmagter. Baggrunden fremgår af de almindelige bemærkninger til [lovforslag L 135 \(2015-16\)](#), hvor Justitsministeriet beskriver, hvorfor aftalelovens kapitel 2 ikke rakte:

I det omfang fremtidsfuldmagter gyldigt kan meddeles efter gældende ret, er de primært reguleret af de almindelige aftaleretlige regler om fuldmagter. Efter Justitsministeriets opfattelse tager aftalelovens fuldmagtsregler ikke i tilstrækkelig grad højde for de særlige forhold, som knytter sig til fremtidsfuldmagter, bl.a. idet aftaleloven alene gælder for fuldmagter i økonomiske forhold. Anvendelsen af de almindelige aftaleretlige regler om fuldmagt kan således i mange tilfælde skabe en falsk tryghed hos fuldmagtsgiveren om, at det fremtidige repræsentationsforhold både i økonomiske og personlige forhold er fastlagt.

Alternativet var – som bemærkningerne fremhæver – det offentligt fastsatte værgemål, der »først bliver aktuelt på et tidspunkt, hvor den pågældende ikke længere er i stand til at varetage sine forhold«. Formålet med ordningen blev derfor angivet som at »styrke retten til selvbestemmelse og gøre det muligt under betryggende former at påvirke eget liv og fremtidige forhold på trods af sygdom eller andet tab af mental kapacitet«. Lovgiver understregede samtidig legitimationselementet:

Den, der får fremtidsfuldmagt, vil over for omverdenen opnå en lovbestemt legitimation til at repræsentere fuldmagtsgiveren og derved også få en reel mulighed for at varetage fuldmagtsgiverens interesser. Aftaleparter mv. vil ligeledes opnå en betryggende retsstilling.

Denne legitimation er knyttet til registrering og tinglysning: fremtidsfuldmagten oprettes digitalt i Fremtidsfuldmagtsregisteret, jf. [bekendtgørelse om fremtidsfuldmagter § 1](#), og ikraftsættelsen tinglyses i Personbogen.

Det retsteknisk mest interessante er, at loven **kun selektivt** sætter aftalelovens fuldmagtsregler i kraft. Efter [fremtidsfuldmagtsloven § 9, stk. 1](#) bliver fuldmagtsgiveren umiddelbart berettiget og forpligtet ved fremtidsfuldmægtigens handlinger i fuldmagtsgiverens navn og inden for fuldmagtens område – en næsten ordret gentagelse af [aftaleloven § 10, stk. 1](#). Og [§ 9, stk. 2](#) bestemmer:

§ 11, stk. 1, § 20, § 23, 1. pkt., §§ 25 og 26 og § 27, stk. 1, i lov om aftaler og andre retshandler på formuerettens område finder anvendelse for en fremtidsfuldmagt i økonomiske forhold.

Henvisningen er lige så interessant for det, den **ikke** nævner:

Sat i kraft for fremtidsfuldmagten	Ikke sat i kraft
§ 11, stk. 1 (god tro ved overskridelse)	§ 11, stk. 2 og § 18 – fremtidsfuldmagten er aldrig en uselvstændig fuldmagt
§ 20 (internt forbud)	§§ 13-16 – tilbagekaldelse sker i stedet efter lovens egne kapitel 7-regler
§ 23, 1. pkt. (konkurs)	§§ 21-22 – ophør ved død og værgemål reguleres af lovens § 24
§ 25 (falsus procurator)	
§ 26 (passiv fuldmagt)	
§ 27, stk. 1 (særlovgivning)	

For ophørstilfældene henviser [fremtidsfuldmagtsloven § 24, stk. 3](#) dog udtrykkeligt til [aftaleloven § 24](#) – restkompetencen til at afværge tab består altså også her.

Endelig indeholder [fremtidsfuldmagtsloven § 20, stk. 1](#) en bemærkelsesværdig tilbagekaldelseskompetence: fremtidsfuldmægtigen kan tilbagekalde **andre** fuldmagter inden for fremtidsfuldmagtens område, som fuldmagtsgiveren har meddelt. Dermed får fremtidsfuldmægtigen en beføjelse, som ellers efter aftaleloven alene tilkommer fuldmagtsgiveren selv – og bestemmelsen er i praksis den retlige nøgle til at rydde op i gamle, potentielt misbrugte bankfuldmagter af den type, der optræder i [249/2011](#) og [127/2022](#).

Afgrænsningen mod værgemål følger et helbreds- og evnemangelskriterium, der ligger tæt op ad [værgemålsloven § 5, stk. 1](#): fremtidsfuldmagten sættes i kraft, når fuldmagtsgiveren som følge af sygdom, svækket mental funktion eller helbred el.lign. ikke længere har evne til at varetage sine forhold inden for fuldmagtens område.

LOV

[Aftaleloven § 24](#)[Lov om fremtidsfuldmagter § 9, stk. 1-2](#)[Lov om fremtidsfuldmagter § 20, stk. 1](#)[Lov om fremtidsfuldmagter § 24, stk. 3](#)[Værgemålsloven § 5, stk. 1](#)

PRAKSIS

Det finansielle ankenævn · Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold 16.01.2023

Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for hævnninger foretaget under fuldmagt trods påstande om demens hos kontohaver 21.03.2012

§ 14 Retskildebilledet: et kapitel uden nyere ændringer, men med voksende særregulering

Aftalelovens kapitel 2 er en af dansk formuerets mest stabile reguleringer. Den gældende affattelse hviler på lovbekendtgørelse **A20160019329** af 5. marts 2016, og der er ingen vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer til loven.

De eneste substantielle ændringer af aftaleloven i nyere tid har ramt **ugyldighedsreglerne**, ikke fuldmagtskapitlet. Ved **lov af 12. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, aftaleloven m.v.** blev § 31 om åger nyaffattet for at svare til den strafferetlige ågerbestemmelse, generalklausulen i § 36 indsat, § 37 ophævet og § 38 sprogligt justeret. Om § 36 hedder det i forarbejderne:

Forslaget til § 36 bygger som nævnt på redegørelsen fra justitsministeriets sagkyndige vedrørende formuerettens generalklausuler, professor, dr. jur. Stig Jørgensen.

De ændringer hører under **aftalelov-31-38** og berører ikke §§ 10-27.

Fuldmagtskapitlets stabilitet betyder, at retsudviklingen i stedet er sket **uden om** aftaleloven – via den særregulering, § 27, stk. 1 selv åbner for:

- 1995-værgemålsreformen, som § 22 og § 24 i dag henviser til med formuleringen »værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6«.
- Digital tinglysning fra 2009, jf. **tinglysningsloven § 49 b** og **bekendtgørelse om adgang til tinglysningsystemet og om tinglysningsmåden**.
- Selskabslovens tegnings- og bemyndigelsesregler i **§§ 135-136**.
- Fremtidsfuldmagtsloven fra 2016 med tilhørende **bekendtgørelse om fremtidsfuldmagter**.
- Den fællesoffentlige »Digital fuldmagt«-løsning, som beskrevet i **Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning**, hvor det er »op til myndigheden at afgrænse fuldmagtens rækkevidde«, og hvor borgeren kan afgrænse en periode eller tilbagekalde fuldmagten.

Den praktiske konsekvens er, at fuldmagtsspørgsmål i dag sjældent afgøres af aftaleloven alene: kapitel 2 leverer begrebsapparatet og restreglen, mens formkrav, registrering og tilbagekaldelsesmekanik i stigende grad står i særlovgivningen.

LOV

Aftaleloven § 22

Aftaleloven § 27, stk. 1

Aftaleloven § 36

Selskabsloven § 136

Tinglysningsloven § 49b

§ 15 Sammenfatning: syv spørgsmål, der afgør en fuldmagtssag

Praksis på området lader sig sammenfatte i en fast prøvelsesrækkefølge:

1. **Findes der en særregel?** **Aftaleloven § 27, stk. 1** viger for særlovgivningen – tinglysningsloven, selskabsloven, fremtidsfuldmagtsloven og forvaltningslovens § 8 går forud.

2. **Handlede mellemmanden i fuldmagtsgiverens navn?** Ellers er der ikke tale om fuldmagt i kapitel 2's forstand, jf. § 10, stk. 1.
3. **Hvad er fuldmagtstypen?** Er den bragt til tredjemands kundskab (§ 13), offentligt bekendtgjort (§ 14), knyttet til en stilling (§ 15), skriftlig til forevisning (§ 16) – eller alene meddelt fuldmægtigen (§ 18)? Typen afgør både tilbagekaldelsesformen og overskridelsesvirkningen.
4. **Ligger dispositionen inden for fuldmagtens grænser?** Hvis ja, binder den uden videre. Hvis nej, skal § 11 anvendes – og her er det afgørende, om fuldmagten er selvstændig (god tro beskytter tredjemand) eller uselvstændig (god tro beskytter ikke).
5. **Er fuldmagten tilbagekaldt korrekt?** Alle relevante former skal iagttages kumulativt, jf. § 12, stk. 1. En upræcis besked til én modtager er ikke nok – jf. 127/2022.
6. **Er der restrisiko efter tilbagekaldelsen?** Meddelelsespligten i § 19 og virkningen af et rent internt forbud i § 20 kan genskabe bindingen over for en godtroende tredjemand.
7. **Hvem bærer tabet, hvis fuldmagten manglede?** Fuldmægtigen indestår efter § 25, stk. 1, medmindre tredjemand var i ond tro eller fuldmagten var uvirksom af grunde, fuldmægtigen ikke kendte, jf. § 25, stk. 2.

Den røde tråd gennem hele materialet er risikofordelingsprincippet: den, der har skabt en legitimation udadtil, bærer risikoen for, at den bliver misbrugt – indtil legitimationen er fjernet i samme form, som den blev skabt. Det er baggrunden for, at kontohaveren i 627/2010 selv måtte bære tabet, og for at banken i 220/2017 måtte retablere kontoen, da den selv havde bekræftet en rådighedsbegrænsning og derefter tilsidesat den.

LOV

Aftaleloven § 10, stk. 1

Aftaleloven § 11, stk. 1-2

Aftaleloven § 12, stk. 1

Aftaleloven § 18

Aftaleloven § 19

Aftaleloven § 20

Aftaleloven § 25, stk. 1-2

Aftaleloven § 27, stk. 1

PRAKSIS

Det finansielle ankenævn · Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold 16.01.2023

Det finansielle ankenævn · Pengeinstituts ansvar for udbetaling fra mindreårigs klausulerede konto uden begge værgers samtykke 07.11.2017

Det finansielle ankenævn · Bank frifundet for erstatningsansvar efter fuldmagtshavers tømning af konto trods påstået aftale om pas-identifikation 21.12.2011

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Aftaleloven § 10

stk. 1-2

Aftaleloven § 11

stk. 1-2

Aftaleloven § 18

Aftaleloven § 19

Aftaleloven § 21

stk. 1-2

Aftaleloven § 25

stk. 1-2

Lov om fremtidsfuldmagter § 9

stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

21 afgørelser

TINGLYSNINGSRETEN · SPECIALRET

2

24.10.2024	Afvisning af tinglysning af vedtægtsændring: Krav om dokumentation for vedtagelse i ejerforening over skel	10179-11946
04.10.2024	Tinglysning af særvedtægt for ejerforening over skel: Krav om dokumentation af vedtagelse for hver ejendom	10173-11938

DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS

16

12.05.2025	Pengeinstituts ansvar for manglende båndlæggelse af gavebeløb på myndigt barns opsparingskonto	608/2024
06.11.2024	Erstatningskrav mod pengeinstitutter efter fejlbehæftet husbyggeri og overførsel af byggerater til uretmæssig konto	61/2024
31.05.2024	Indsigelse mod moders overførsler fra mindreårige konti og tvist om fuldmagters gyldighed	534/2023
07.05.2024	Afvisning af klage over påstået misbrug af afdøds konto og fuldmagt på grund af manglende kundeforhold	631/2023
16.01.2023	Sag om erstatningsansvar ved forsinket tilbagekaldelse af fuldmagter efter misforståelse om kontoejerforhold	127/2022
08.10.2020	Erstatningskrav mod bank for gaveafgift efter skifterettens underkendelse af fuldmagt	162/2020
27.06.2019	Legitimationskrav efter hvidvaskloven ved udbetaling af boudlæg til ikke-kunde	174/2019
18.10.2018	Pengeinstituts sletning af mors fuldmagt til børns konti grundet uenighed med faren ved fælles forældremyndighed	420/2017
07.11.2017	Pengeinstituts ansvar for udbetaling fra mindreårige klausulerede konto uden begge værgers samtykke	220/2017
18.05.2016	Krav om erstatning for manglende overførsel til virksomhedsskatteordning efter bankrådgivers dispositioner	355/2015
26.09.2012	Krav om overførsel af mindreårige midler til forvaltningsafdeling i andet pengeinstitut afvist grundet fælles forældremyndighed	33/2012
23.05.2012	Tvist om dispositionsret over konto oprettet af far til datter efter mors overtagelse af forældremyndighed	326/2011
21.03.2012	Bank frifundet for hævnninger foretaget under fuldmagt trods påstande om demens hos kontohaver	249/2011
21.12.2011	Bank frifundet for erstatningsansvar efter fuldmagtshavers tømning af konto trods påstået aftale om pas-identifikation	627/2010
16.11.2009	Spørgsmål om bankens erstatningsansvar for udbetalinger foretaget efter fuldmagt og skriftlig instruks	545/2008
26.08.2003	Krav om yderligere godtgørelse efter bankmedarbejders uretmæssige hævnninger på kundes konti	52/2003

ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

2

01.01.2012	Faglig organisation er kun klageberettiget i sager om fleksjob ved konkurrenceforvridning eller som partsrepræsentant	170-12
01.01.1993	Fuldmagt til partsrepræsentant: Fængselsledelse som repræsentant har ret til at modtage underretning om afgørelsen	0-80-93
HUSLEJENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
16.09.2025	Beboerrepræsentationens kompetence til at indbringe sager for samtlige lejere uden fuldmagt og virkningen af udlejers bindende tilbagekaldelse af lejeforhøjelse	101